

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos apskaitos instituto
standartų tarybos 2003 m. gruodžio 18 d.
nutarimu Nr. 1

21-ASIS VERSLO APSKAITOS STANDARTAS „DOTACIJOS IR SUBSIDIJOS“

(Žin., 2004, Nr. 20-616; 2005, Nr. 104-3871)

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šio standarto tikslas – nustatyti dotacijų ir subsidijų (toliau – dotacijų) pripažinimo, apskaitos ir pateikimo finansinėje atskaitomybėje tvarką.

2. Standartas taikomas iš valstybės ir savivaldybės institucijų, tarptautinių organizacijų ir fondų bei iš kitų trečiųjų asmenų gaunamų dotacijų buhalterinei apskaitai. Standarto nuostatos taip pat taikomos labdarai, paramai ir kitais būdais gaunami pagalbai registruoti buhalterinėje apskaitoje.

3. Standartas netaikomas:

3.1. valstybės paramai, teikiamai mokesčių lengvatomis;

3.2. savininkų įnašams į įmonės nuosavą kapitalą.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Dotacija – valstybės ir savivaldybės institucijų, tarptautinių organizacijų ir fondų bei kitų trečiųjų asmenų finansinė ir materialinė parama konkrečiai veiklai. Dotacijoms taip pat priskiriamas ir nemokamai gautas turtas.

Subsidija – valstybės ar savivaldybės institucijų bei kitų trečiųjų asmenų parama, skirta plataus vartojimo prekių (paslaugų) kainoms išlaikyti ar sumažinti arba šių prekių gamybos (paslaugų teikimo) mastui išlaikyti.

Valstybės parama – valstybės teikiama finansinė ir materialinė pagalba, kuri įmonėms skiriama iš valstybės ar savivaldybės biudžetų bei valstybinių fondų griežtai apibrėžtiems tikslams. Šiame standarte vartojama valstybės paramos sąvoka neapima netiesiogiai teikiamos ekonominės naudos, pavyzdžiui, infrastruktūros sukūrimo arba apribojimų konkurentams nustatymo.

III. DOTACIJŲ PRIPAŽINIMAS

4. Buhalterinėje apskaitoje pripažįstamos dvi dotacijų rūšys:

4.1. dotacijos, susijusios su turtu – dotacijos, gaunamos ilgalaikio turto forma arba skiriamos ilgalaikiam turtui pirkti, statyti arba kitaip įsigyti. Teikiant tokias dotacijas gali būti nustatomos ir papildomos sąlygos, susijusios su turto rūšimi, vieta arba laikotarpiu, per kurį turtas turi būti įsigytas arba išlaikytas. Prie dotacijų, susijusių su turtu, gali būti priskiriamos ir dotacijos trumpalaikiu turtu arba trumpalaikiam turtui įsigyti, jei ataskaitinio laikotarpio pabaigoje lieka reikšmingas nepanaudotos dotacijos likutis;

4.2. dotacijos, susijusios su pajamomis – dotacijos, gaunamos ataskaitinio ar praėjusio laikotarpio išlaidoms ir negautoms pajamoms kompensuoti, taip pat visos kitos dotacijos, nepriskirtinos dotacijoms, susijusioms su turtu.

5. Dotacija pripažįstama ir rodoma balanse, jeigu ji atitinka du pripažinimo kriterijus:

5.1. dotacijos gavėjas atitinka dotacijos suteikimo sąlygas;

5.2. yra dokumentais patvirtinti sprendimai ar kitų įrodymų, kad dotacija bus gauta.

6. Jeigu dotacija atitinka 5 punkte nustatytus kriterijus, ji registruojama apskaitoje kaip gautina dotacija. Jeigu dotacija arba jos dalis neatitinka pripažinimo kriterijų, ji arba jos dalis registruojama buhalterinėje apskaitoje jos faktiško gavimo metu kaip gauta dotacija.

7. Dotacijomis gali būti pripažįstamos negražintinos paskolos, jeigu įmonė gali pagrįstai garantuoti, kad bus įvykdytos visos paskolos panaudojimo sąlygos, ir jos gražinti įmonei nereikės (pavyzdžiui, negražintina valstybės paskola pripažįstama dotacija, jei yra pagrįstų įrodymų, kad sąlygos, kurių neįvykdžius reikėtų gražinti paskolą, bus įvykdytos).

8. Parama, kurios negalima patikimai įkainoti arba atskirti nuo normalios įmonės veiklos, dotacijomis nepripažįstama, o informacija apie tai pateikiama aiškinamajame rašte. Dotacijomis nelaikoma parama, kuri skiriama ne tik konkrečiai įmonei, bet ir visai vietinei bendruomenei ir kuri teikiama neribotą laiką (pavyzdžiui, infrastruktūros sukūrimas, bendras transporto ir komunikacijų tinklas, vandens ir elektros tiekimas ir pan.). Beprocentės paskolos arba paskolos su sumažintomis palūkanomis taip pat yra paramos forma, tačiau palūkanos, kurių nereikia mokėti, dotacija nelaikomos.

IV. DOTACIJŲ APSKAITA IR PATEIKIMAS FINANSINĖJE ATSKAITOMYBĖJE

9. Dotacijų apskaita tvarkoma kaupimo principu, t.y. gautos dotacijos arba jų dalys pripažįstamos panaudotomis tais laikotarpiais, kuriais patiriamos su dotacijomis susijusios sąnaudos.

Pakeistas punkto numeris:

Nr. VAS-4, 2005-08-25, Žin., 2005, Nr. 104-3871 (2005-08-26)

10. Dotacijos, susijusios su turtu, apskaitoje ir finansinėje atskaitomybėje pateikiamos taip:

10.1. ilgalaikiu turtu ar ilgalaikiam turtui įsigyti skirta dotacija visa suma užregistruojama kaip gautina ar gauta dotacija. Gauta dotacija pripažįstama panaudota dalimis, t.y. mažinamas balanso straipsnis „Dotacijos, subsidijos“ tiek, kiek to turto nudėvima, ir mažinamas atitinkamas sąnaudų (pavyzdžiui, nusidėvėjimo) straipsnis;

10.2. nepanaudotos dotacijų dalies likutis rodomas balanso straipsnyje „Dotacijos, subsidijos“.

Pakeistas punkto numeris:

Nr. VAS-4, 2005-08-25, Žin., 2005, Nr. 104-3871 (2005-08-26)

11. Dotacijos, susijusios su turtu, pripažįstamos panaudotomis tokiomis sumomis, kokios gauto ilgalaikio turto nusidėvėjimo sumos įskaičiuojamos į sąnaudas. Jei dotacija gaunama pinigais ilgalaikiam turtui įsigyti, jos panaudojimas nepripažįstamas tol, kol nepradedamas skaičiuoti įsigyto turto nusidėvėjimas. Dotacijos turtui, kurio nusidėvėjimas neskaiciuojamas (pavyzdžiui, žemei), gali būti pripažįstamos panaudotomis įvykdžius tam tikras dotacijos gavimo sąlygas (pavyzdžiui, žemė skiriama su sąlyga, kad ant jos bus pastatyti tam tikri statiniai. Tokiu atveju dotacija žeme pripažįstama panaudota tada, kai numatyti statiniai pastatomi).

Pakeistas punkto numeris:

Nr. VAS-4, 2005-08-25, Žin., 2005, Nr. 104-3871 (2005-08-26)

12. Turtu gautos dotacijos buhalterinėje apskaitoje turi būti pateikiamos nurodyta gauto turto verte arba tikrąja verte, jei šio turto vertė nebuvo nurodyta. Jei nurodyta gauto turto vertė viršija tikrąją vertę, turto vertė pateikiama tikrąja verte. Jei Verslo apskaitos standartų nustatyta tvarka turto vertė mažinama, atitinkamai turi būti mažinamas balanso straipsnis „Dotacijos, subsidijos“.

Pakeistas punkto numeris:

Nr. VAS-4, 2005-08-25, Žin., 2005, Nr. 104-3871 (2005-08-26)

13. Dotacijos, susijusios su pajamomis, apskaitoje ir finansinėje atskaitomybėje turi būti pateikiamos taip:

13.1. dotacija pripažįstama ir registruojama apskaitoje tada, kai ji faktiškai gaunama, arba kai yra pagrįstas užtikrinimas arba sprendimai, kad ji bus gauta;

13.2. negautoms pajamoms kompensuoti skirta dotacija pripažįstama panaudota tiek, kiek per tam tikrą laikotarpį apskaičiuojama negautų pajamų, t.y. mažinamas balanso straipsnis „Dotacijos, subsidijos“ ir didinamas kompensuojamų pajamų straipsnis;

13.3. dotacija patirtoms sąnaudoms kompensuoti dalimis pripažįstama panaudota tiek, kiek patiriama sąnaudų, kurioms kompensuoti skirta dotacija, t.y. mažinamas balanso straipsnis „Dotacijos, subsidijos“ ir kompensuojamų sąnaudų straipsnis;

13.4. nepanaudotos su pajamomis susijusios dotacijų dalies likutis rodomas balanso straipsnyje „Dotacijos, subsidijos“.

Pakeistas punkto numeris:

Nr. VAS-4, 2005-08-25, Žin., 2005, Nr. 104-3871 (2005-08-26)

14. Dotacijų, susijusių su pajamomis, panaudojimas parodomas tais laikotarpiais, kada patiriamos susijusios sąnaudos ar negaunamos pajamos, kurioms kompensuoti buvo skiriama dotacija ar jos dalis. Jei dotacijų negalima susieti su patirtomis arba būsimųjų laikotarpių sąnaudomis ar negautomis pajamomis, jų panaudojimas turi būti pripažįstamas tuo laikotarpiu, kuriuo dotacijos buvo gautos arba buvo pagrįstas užtikrinimas ar sprendimas, kad ji bus gauta, 14 punkte nustatyta tvarka.

Pakeistas punkto numeris:

Nr. VAS-4, 2005-08-25, Žin., 2005, Nr. 104-3871 (2005-08-26)

15. Jei dotacijos gaunamos (arba buvo pagrįstas užtikrinimas ar sprendimas, kad jos bus gautos) kaip finansinė parama be jokių sąlygų arba gaunamos kaip kompensacija už ankstesniais laikotarpiais patirtas sąnaudas ar nuostolius, ar negautas pajamas, jos nedelsiant pripažįstamos panaudotomis 14.2 ir 14.3 punktuose nustatyta tvarka.

Pakeistas punkto numeris:

Nr. VAS-4, 2005-08-25, Žin., 2005, Nr. 104-3871 (2005-08-26)

V. INFORMACIJOS ATSKLEIDIMAS FINANSINĖJE ATSKAITOMYBĖJE

16. Finansinės atskaitomybės aiškinamajame rašte turi būti atskleista ši informacija:

16.1. gautų ir gautinų dotacijų pobūdis, rūšys;

16.2. gautinų, gautų, panaudotų ir gražintų dotacijų sumos;

16.3. trumpas kitokių paramos formų apibūdinimas bei galimas poveikis įmonės finansinei būklei;

16.4. neapibrėžtumų ir įsipareigojimų, susijusių su dotacijų ar paramos gavimu, apibūdinimas bei galimas poveikis įmonės finansinei būklei.

Pakeistas punkto numeris:

Nr. VAS-4, 2005-08-25, Žin., 2005, Nr. 104-3871 (2005-08-26)

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Pirmą kartą šį standartą taikanti įmonė turi nuo standarto įsigaliojimo datos taikyti šio standarto nuostatas, o praėjusių finansinių metų lyginamąją informaciją pataisyti pagal 7-ojo verslo apskaitos standarto „Apskaitos politikos, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidų taisymas“ reikalavimus.

Pakeistas punkto numeris:

Nr. VAS-4, 2005-08-25, Žin., 2005, Nr. 104-3871 (2005-08-26)

18. Šis standartas turi būti taikomas sudarant 2004 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansinę atskaitomybę.

Pakeistas punkto numeris:

Nr. VAS-4, 2005-08-25, Žin., 2005, Nr. 104-3871 (2005-08-26)